

Latina, laajempi oppimäärä 28.9.2020

Lopulliset hyvän vastauksen piirteet 12.11.2020

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksesta saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyin vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnät katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Digitaalisen kokeen arvostelupalvelun ohjeet ovat lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/arvostelupalvelun-kayttoohje-opettajille>

Täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt

Osa I: Suomennos (90 p.)

1. Rooman nousu valta-asemaan (90 p.)

Kukapa meistä olisi niin tylsäjärkinen (4 p.), ettei haluaisi tietää (4 p.), kuinka lähes koko maanpiirin kaikki kansakunnat 53 vuodessa alistettiin Rooman kansan vallan alle (8 p.). Sellaista ei ollut koskaan aikaisemmin nähty (4 p.). Persialaisten ylivalta oli jonkin aikaa suuri (4 p.), mutta aina kun persialaiset uskalsivat ylittää Vähän-Aasian rajat (4 p.), heidän ylivalentansa vaarantui ja myös he itse joutuivat hengenvaaraan (8 p.). Spartalaiset kilpailivat kauan valta-asemasta kreikkalaisten keskuudessa (4 p.), mutta sen saavutettuaan (4 p.) he pysyivät vallassa tuskin kahtatoista vuotta (4 p.). Makedonialaiset hallitsivat aluetta Adrianmereltä Istrum-jokeen saakka (4 p.), mutta he jättivät kuitenkin suuren osan maanpiiriä koskemattomaksi (4 p.). Roomalaiset puolestaan eivät alistaneet valtaansa vain jotain maanpiirin osaa vaan melkein koko maanpiirin (6 p.). Teoksessani kysyn, millaisella strategialla ja millä voimilla Rooman kansa onnistui (6 p.) pitämään hallussaan kaikkia kansakuntia ja koko mertamme (4 p.). Mutta kaikkea todellakin hallitsee Onnetar (4 p.), joka mielivaltaisesti tekee kansoja tunnetuiksi tai saattaa ne unohduksiin (4 p.). Tämän teokseni tarkoitus on osoittaa (4 p.), kuinka Onnetar johdatti koko maanpiirin kaikkia asioita kohti roomalaisten voittoa (6 p.).

Osa II: Luetun ymmärtäminen (80 p.)

2. Rooman moraalinen rappio ja sen syyt (80 p.)

2.1. Mistä tapahtumasta Polybios aloittaa teoksensa ja miksi? (8 p.) (tekstivastaus)

- Hän aloittaa roomalaisten sotaretkestä Sisiliaan (4 p.), sillä se oli roomalaisten ensimmäinen sotaretki Italian ulkopuolelle (4 p.).

2.2. Mitä Polybios kertoo ajasta ennen puunilaissotia? Mainitse kaksi asiaa. (8 p.) (tekstivastaus)

- Rooman valtiota/tasavaltaa oli kasvatettu työtä tekemällä / oikeudenmukaisuuden vallitessa. (4 p.)
- Hyviä tapoja vaalittiin (sodassa ja rauhassa) (4 p.), sopu vallitsi ja ahneutta oli vain vähän (4 p.).

2.3. Mitä hän sanoo roomalaisten oikeudesta siihen aikaan? (4 p.) (tekstivastaus)

- Oikeus perustui enemmän luontoon kuin lakeihin. (4 p.)

2.4. Mitkä olivat parhaiden miesten hyveitä siihen aikaan? (8 p.) (tekstivastaus)

- Urhoollisuus sodassa (4 p.) ja oikeudenmukaisuus rauhan aikana (4 p.)

2.5. Mitkä tapahtumat vaikuttivat uuteen käänteeseen Rooman historiassa? Mainitse kaksi asiaa. (8 p.) (tekstivastaus)

- Senaatti päätti tuhota Karthagon. (4 p.) Onni alkoi riehua ja sekoittaa asioita. (4 p.)

2.6. Miten Catulus toimi puunilaissodissa? Entä Publius Cornelius Scipio? (8 p.) (tekstivastaus)

- Edellinen kohteli lempeästi voitettuja (4 p.), ja jälkimmäinen tuhosi Karthagon perin pohjin (4 p.).

2.7. Miten Rooman imperiumi muuttui? (4 p.) (tekstivastaus)

- Se muuttui oikeudenmukaisesta/inhimillisestä julmaksi/suvaitsemattomaksi. (4 p.)

2.8. Miten moraalinen rappio ilmeni? Mainitse kaksi asiaa. (8 p.) (tekstivastaus)

- Vallan- ja rahanhimo kasvoivat. / Ahneus turmeli luottamuksen ja hyvät tavat. / Jumalia laiminlyötiin. (2 x 4 p.)

2.9. Mitä Sulla teki, ja minkälaisia seurauksia tästä oli (kaksi asiaa)? (12 p.) (tekstivastaus)

- Sulla otti vallan asevoimin. (4 p.) Ihmiset alkoivat ryöstellä koteja ja peltoja. (4 p.) Voittajat eivät toimineet kohtuullisesti. (4 p.)

2.10. Miten Sulla kohteli sotilaita ja miksi? Mitä siitä seurasi? (12 p.) (tekstivastaus)

- Sulla kohteli sotilaita liian vapaamielisesti (4 p.) tehdäkseen heidät uskollisiksi itselleen (4 p.). Nautinnot veltostuttivat / vapaa-aika veltostutti sotilaiden mieliä. (4 p.)

Osa III: Kielioppi (39 p.)

3. Muoto-oppi (10 p.)

3.1. Muuta alleviivatut sanat yksikköön. (2 p.) (tekstivastaus)

- Omni re (2 p.).

3.2. Muuta alleviivatut sanat yksikköön. (2 p.) (tekstivastaus)

- Illo tempore (2 p.).

3.3. Muuta alleviivatut sanat monikkoon. (3 p.) (tekstivastaus)

- Civitates mutatae sunt (3 p.)

3.4. Muuta alleviivatut sanat monikkoon. (3 p.) (tekstivastaus)

- Principia operum meorum (3 p.)

4. Lauseoppi (19 p.)

4.1. Muuta seuraava lause aktiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

- Populus Romanus universas nationes subiecit. (3 p.)

4.2. Muuta seuraava lause passiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

- Magna pars orbis terrarum intacta relictta est a Macedonibus. (3 p.)

4.3. Muuta seuraava lause passiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

- Hostes victi a Catulo leniter tractati erant. (3 p.)

4.4. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)

- konsekutiivinen (seurausta ilmaiseva) sivulause (2 p.)

4.5. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)

- epäsuora kysymyslause (2 p.)

4.6. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)

- finaalinen (tarkoitusta ilmaiseva) sivulause (2 p.)

4.7. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)

- relatiivilause (2 p.)

4.8. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)

- historiallinen cum-lause (*cum historicum*) (2 p.)

5. Lasten leikkejä (10 p.)

- 5.1. globis fictilibus (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.2. clava (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.3. turbinem (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.4. arcu (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.5. oscillantes (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)